

Rapport 2015-11-09

Sveriges Företagshälsor och Svensk Kvalitetsindex:

Jobbhälsobarometern Skola 2015

- Ny statistik om lärares syn på jobbet inom utbildningssektorn

Inledning

Debatten om skolan är dagligen glödhet. Alltför ofta handlar debatten om yttre faktorer istället för att fokusera på arbetet som sker i skolan. Vi får ofta höra att lärare hos fristående förskolor och skolor skulle ha en sämre och mer stressig vardag på jobbet, en bild som står i kontrast till det våra medlemmar möter i sin vardag.

OECD pekar i sin landrapport för Sverige över resultaten i den senaste PISA-mätning på att det huvudsakliga problemet i svensk skola är brister i styrning och det som sker i klassrummet. Lärarna som den viktigaste resursen i skolan och hur vi organiserar arbetet lyfts tydligt fram.

Friskolornas riksförbund har låtit Sveriges Företagshälsor göra ett utdrag ur årets Jobbhälsobarometer. Hur ser lärare som arbetar på fristående förskolor och skolor på sin arbetsmiljö, sin hälsa i förhållande till sina kommunala kollegor? Och hur upplever de den så viktiga styrningen i skolan? Finns det några skillnader?

Resultatet är tydligt. Den nya statistiken visar att lärare i fristående verksamheter har en generellt mer positiv syn på sin arbetsplats, ofta i motsats till många av de perspektiv som hörs i debatten. Oavsett om det gäller den fysiska arbetsmiljön, kompetensutvecklingen eller hur de ser på sin hälsa är det skillnad.

Läraryrket är Sveriges viktigaste yrke. Ska resultaten i den svenska skolan förbättras är en förutsättning att läraryrket blir mer attraktivt. Det är dags att lyfta fram det som fungerar i skolan och ta lärdom av varandra.

Om Jobbhälsobarometern

Jobbhälsobarometern genomförs årligen sedan 2007. Sveriges Företagshälsor samarbetar med SKI, Svenskt Kvalitetsindex, med datainsamlingen till barometern. Syftet med Jobbhälsobarometern är att visa på trender när det gäller hälsa och synen på arbetet, skillnader mellan sektorer, åldrar och branscher med mera, samt att visa på samband mellan hälsa, sjukdagar och arbete. Samtliga uppgifter i Jobbhälsobarometern bygger på de anställdas egen uppfattning och skattning. Barometern kompletterar på ett statistiskt sätt vad företagshälsovården ser bland anställda och på arbetsplatser.

Jobbhälsobarometern 2015 omfattar ett representativt urval av 10 194 svenskar i åldern 20 – 65 år och som arbetar minst halvtid. Detta gör Jobbhälsobarometern till landets största nationella representativa *årliga* undersökning om arbetsmiljö, hälsa, ohälsa, arbetsförhållanden med mera (AKU/AMU genomförs vartannat år).

Om undersökningen

Friskolornas riksförbund har bitt Sveriges Företagshälsor bryta ut den statistik som rör anställda inom förskola och skola ur det totala underlaget för Jobbhälsobarometern 2015. De frågor som återges i rapporten är frågor som ofta förekommer i den pågående debatten om skolan i allmänhet och fristående förskolor och skolor i synnerhet.

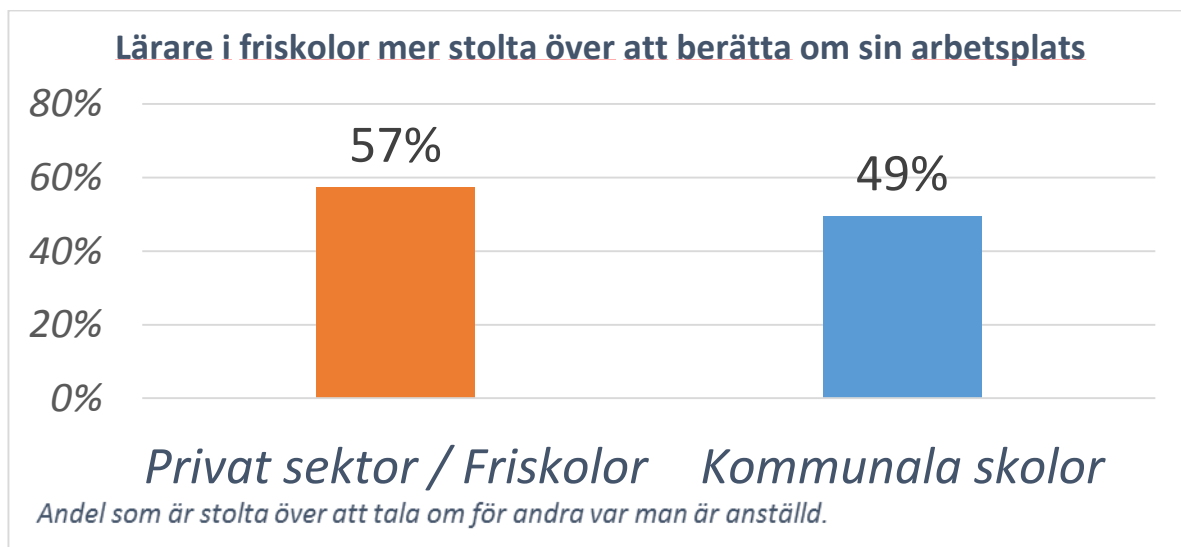
För att skapa jämförelsevärden har ytterligare en nedbrytning gjorts för offentligt respektive privat anställda. Undersökningen omfattar all personal inom skola och förskola, där de flesta är lärare. Det totala antalet respondenter inom utbildningssektorn är 940, varav 765 är offentligt anställda och 175 privat anställda. Dessa respondenter utgör således underlaget för denna rapport som vi valt att kalla Jobbhälsobarometern Skola.

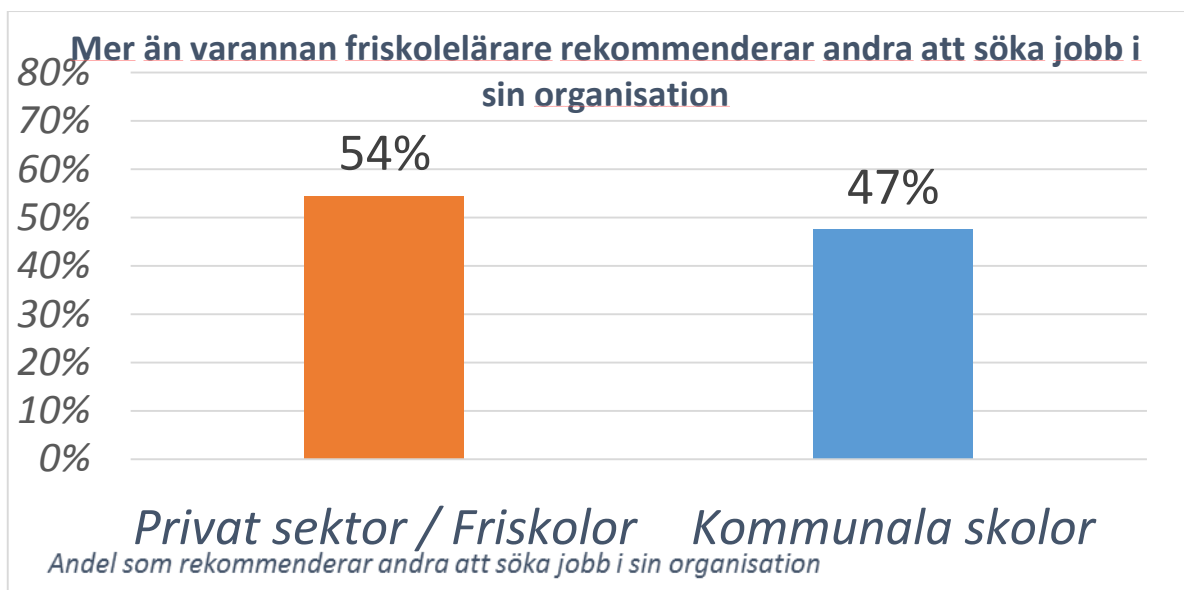
Svaren ges i undersökningen på en tiogradig skala. I tabellerna redovisas andelen svar som har givits till svarsalternativen 8, 9 och 10. Till skillnad mot medelvärden ger det en tydligare bild av de frågor där respondenterna tar ställning.

Vi har valt att bara redovisa de frågeställningar där ansvariga för Jobbhälsobarometern anser att det finns en statistiskt säkerställd skillnad. För att anses som statistiskt säkerställd bör differensen vara minst fem procent och vi redovisar endast frågor där detta villkor är uppfyllt med en säkerhetsmarginal på en procent.

Attityder till arbetet

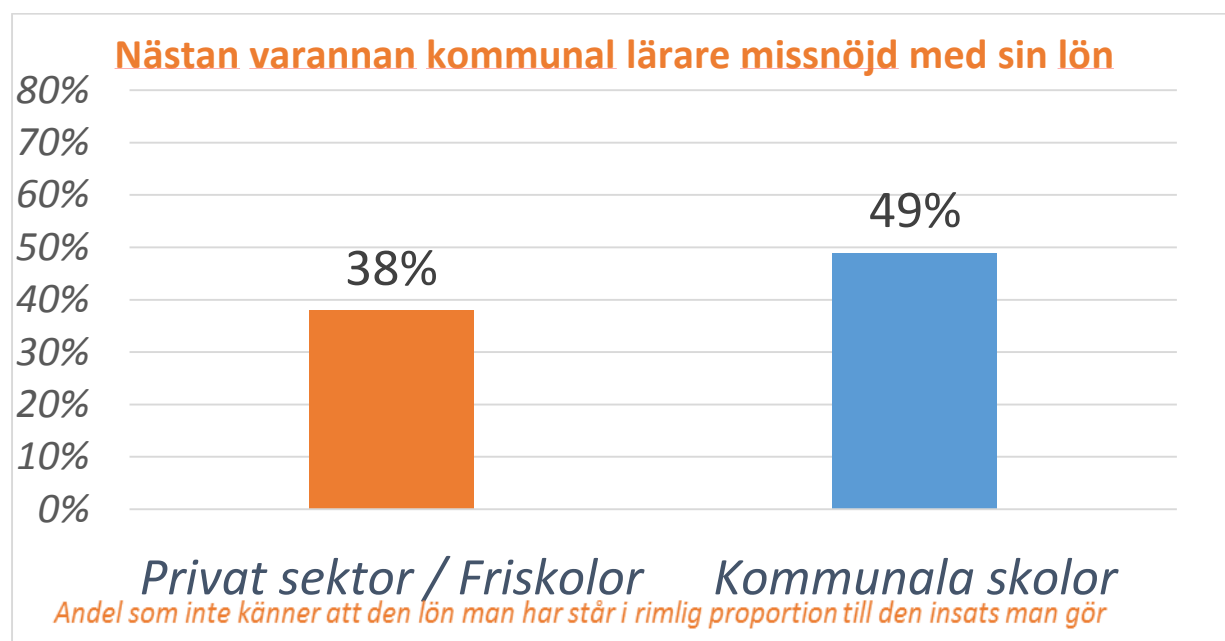
När det gäller attityder till arbetet visar undersökningen att anställda i fristående förskolor och skolor generellt är mer nöjda med sitt arbete än anställda i kommunala verksamheter. Svaren visar att lärare i friskolor är mer stolta över sin arbetsplats och berättar i högre utsträckning gärna om den för andra. De anställda i fristående verksamheter är även mer nöjda med sitt arbete om man sätter det i relation till en ideal arbetsplats. Det är också fler lärare i friskolor som skulle rekommendera andra att söka jobb på sin skola.

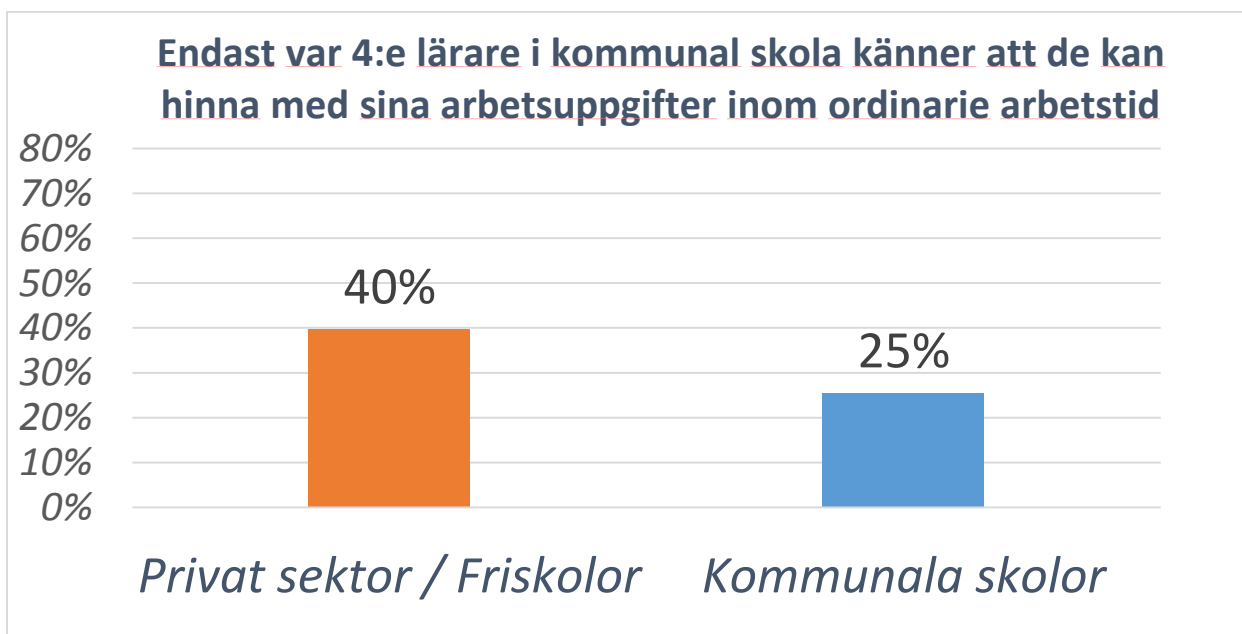
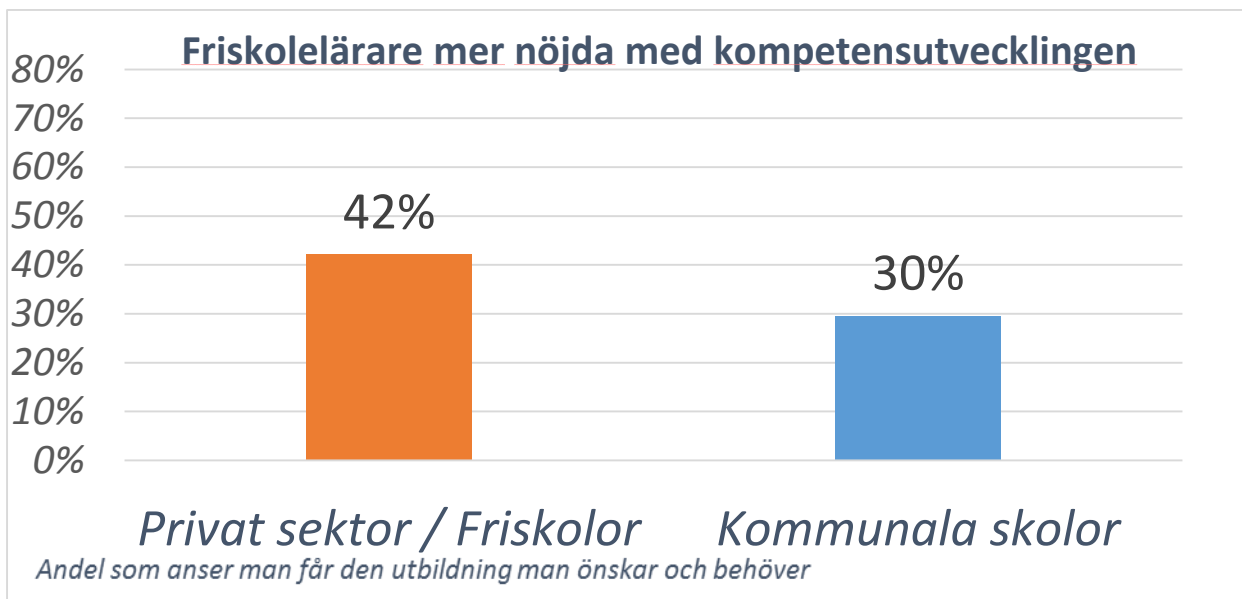

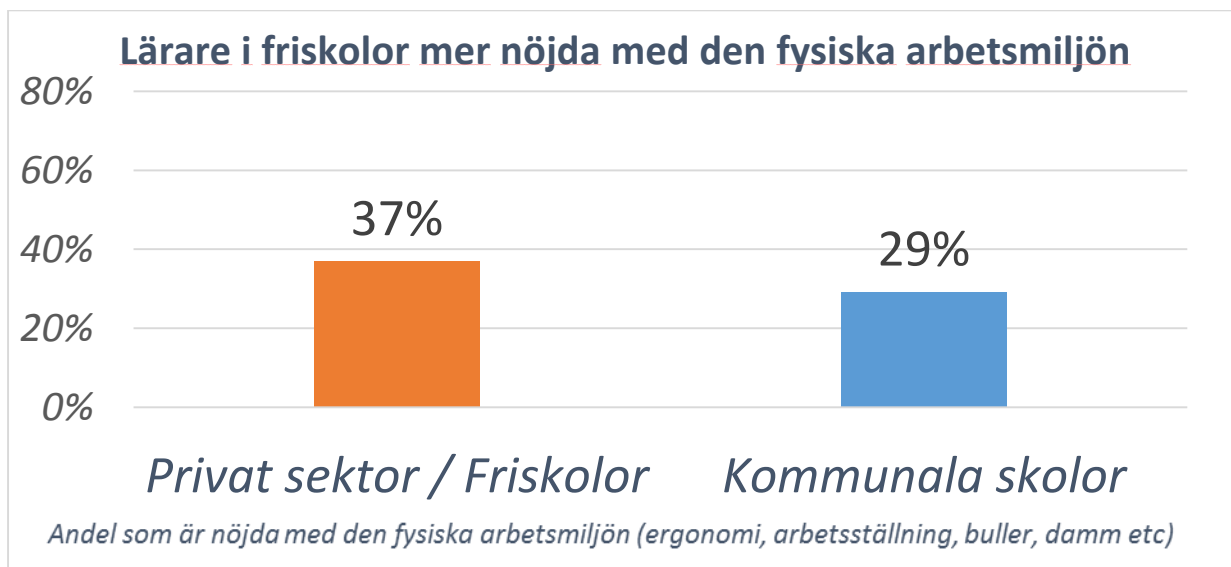
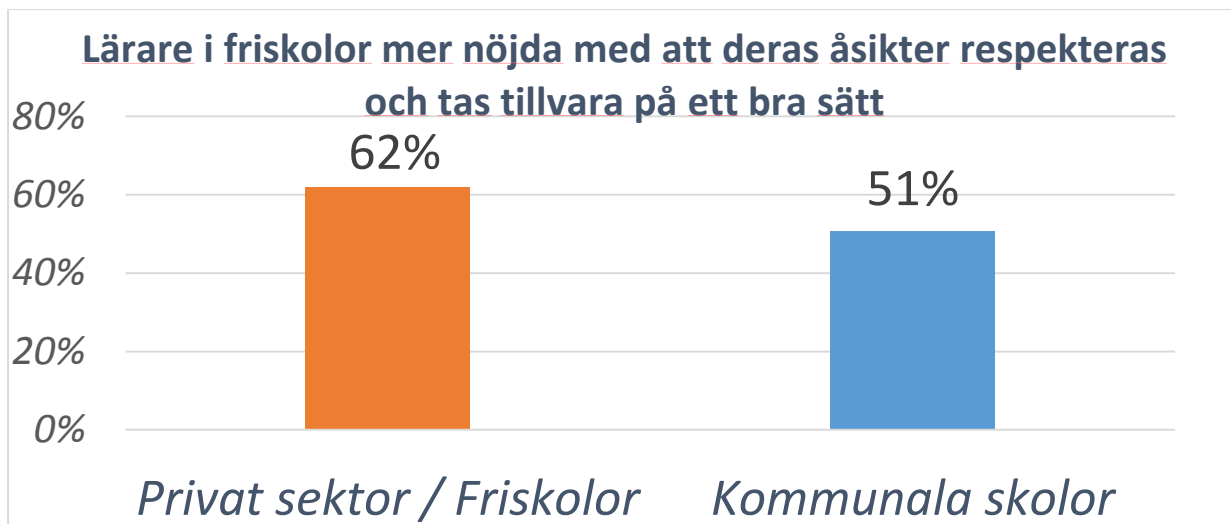

Arbetsmiljö och anställningsvillkor

Undersökningen visar att det är en högre andel lärare i kommunala skolor som är missnöjda med sin lön än i fristående skolor. Medan närmre hälften av lärarna i kommunala skolor är missnöjda med sin lön är 38 % missnöjda i friskolor. Jobbhälsobarometern Skola visar vidare att en högre andel lärare i friskolor är mer nöjda med den fysiska arbetsmiljön. Lärarna i fristående verksamheter upplever också att deras åsikter respekteras i högre grad, de är mer nöjda med kompetensutvecklingen och fler upplever sig har tid att hinna med sina arbetsuppgifter.

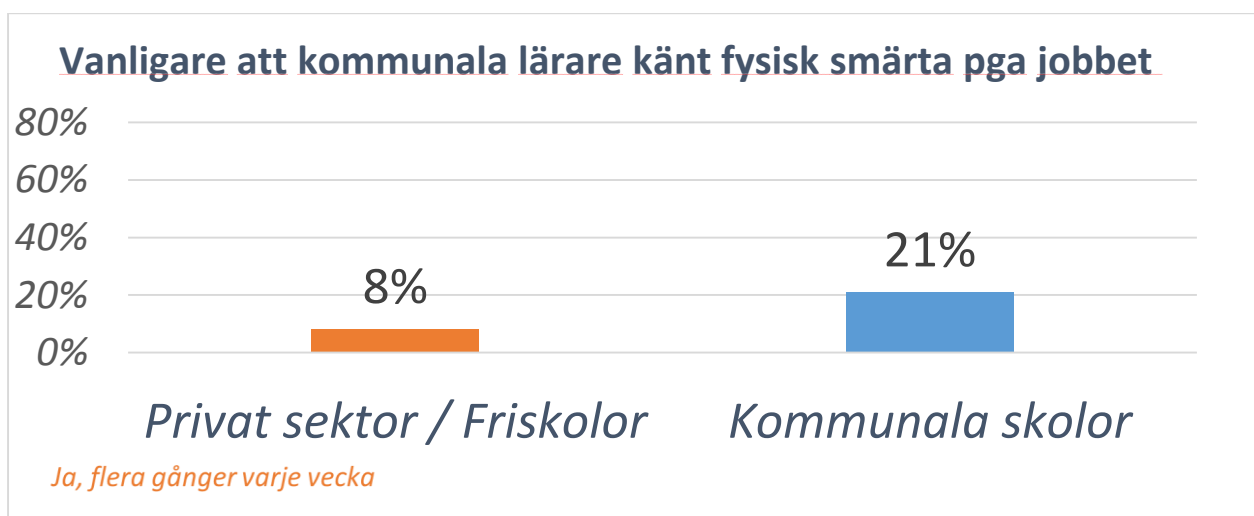
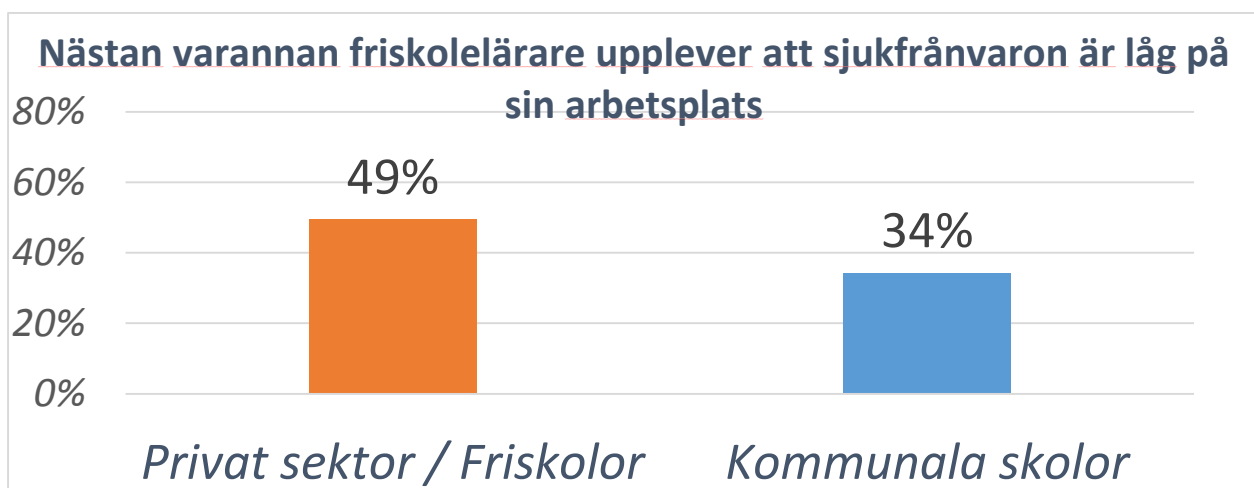
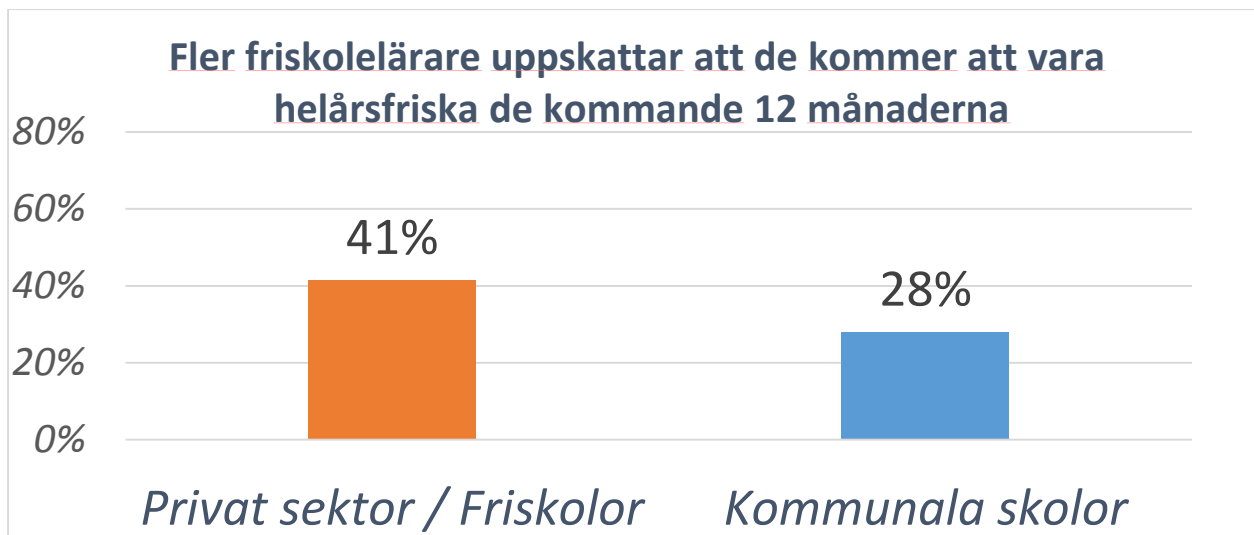

Hälsa

Friskolelärarna uppskattar i högre utsträckning att de kommer vara friska nästkommande år. De uppfattar också att sjukfrånvaron är lägre på sina arbetsplatser. Anställda inom fristående verksamheter är generellt mindre missnöjda med sin arbetsbelastning, stressnivå och hälsa kopplat till arbetet. De känner i högre grad att de kan hantera stressen som förekommer på arbetsplatsen på ett tillfredställande sätt. Över hälften av lärarna i kommunala skolor menar att det inte finns möjlighet att få stöd och hjälp vid en hög arbetsbelastning. Motsvarande siffra för friskolor är 33 %.

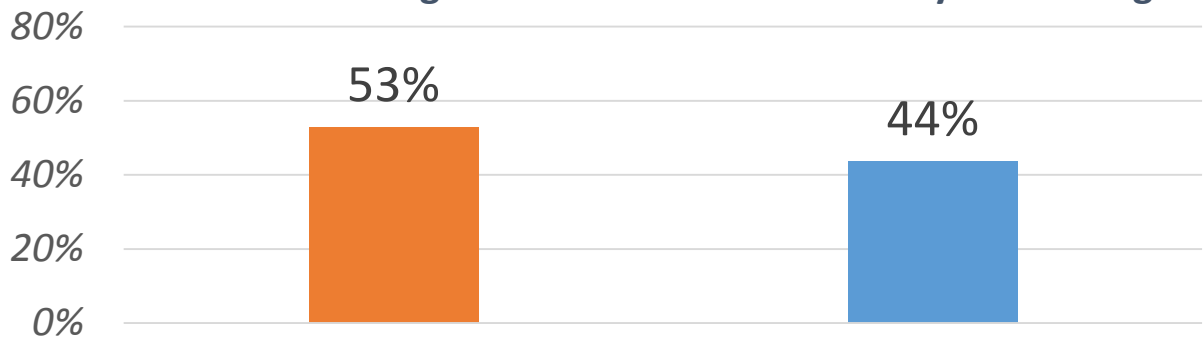

Ledning

Jobbhälsobarometern Skola visar att lärarna i fristående verksamheter har högre tilltro skolledningen. Detta gäller både ledningens förmåga att utveckla verksamheten och närmaste chefs yrkesskicklighet. Undersökningen visar även att lärarna anser att ledaregenskaperna är bättre i fristående skolor.

Friskolelärare har högre tilltro till närmaste chefs yrkesskicklighet

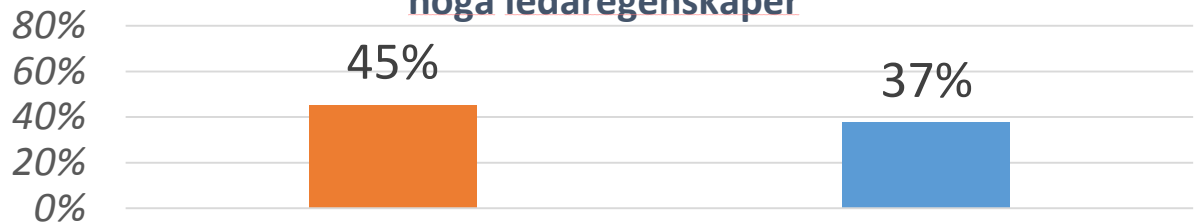

Privat sektor / Friskolor

Kommunala skolor

Andel som anser att närmaste chefs yrkesskicklighet är hög

Friskolelärare anser i högre utsträckning att närmaste chef har höga ledaregenskaper

Privat sektor / Friskolor

Kommunala skolor

Andel som anser att närmaste chefs ledaregenskaper är höga